

FOLK OG LAND

F. U. A. O. Storvæter
Paragraf 11 - F.
Oslo 7

NR. 1 — 17. ÅRGANG

LØRDAG 6. JANUAR 1968

LØSSALG KR. 1,50

«MORDERNE IBLANT OSS»:

Memorandum for Wiesenthal

Mordet på Rachel og Jacob Feldmann ved Skrikerudtjernet

Reaksjon mot frifundne umiddelbare gjerningsmenn ikke realisabel, derimot rettsrepresenterende, offentlige tiltak.

VED ALEXANDER LANGE

Simon Wiesenthal er en iberdig menneskejeger, men kanskje ikke i dette tilfelle?

Vi kan forstå at her Simon Wiesenthal kan føle seg kallet til å opptre som eftermålsmann for de jøder som ble sivilt drept i den annen verdenskrig. Riktignok er vel straffelovens frister for drap i de forskjellige land neglisjert. Og jakten på skyldige virker kanskje i lengden mot sin hensikt, idet det blir påtagelig at bare de såkalte na-

zisters forbrytelser mot eder blir viet oppmerksomhet. Undertegnede har for flere år siden samlet et dossier på den grufulle ugjerning som med kaldt blod ble utført ved Skrikerudtjernet i Trøgstad den 27. oktober 1942. Likesom jeg for flere år siden har skrevet til formentlig lærere av jødene i Norge, cand.oecon Harry Koritzinsky Oslo, for

å spørre ham om han kunne bringe på det rene størrelsen av det pengebeløp ektefellene Rachel og Jacob Feldmann hadde på seg. Mitt brev ble ikke besvart. I anledning herr Wiesenthals besøk her nylig ringte jeg herr Koritzinsky to ganger og sa jeg gjennom ham ville sende et memorandum om saken til Wiesenthal. Jeg fikk den oppfatning at Koritzinsky-ennu var rystet over norsk rettsbehandling av disse klare ugjerninger i forbindelse med gjerningsmennenes robbing av likene.

Grunnen til at saken i det hele tatt kom opp var bl. a. at Feldmanns gullbry efterpå under okkupasjonen — ble gjenkjent av en som kjente ham.

Saken ble pådømt i Eidsivating lagmannsrett (for anledningen satt i Sarpsborg) under ledelse av lagmann Hjelm-Hansen, 2 andre juridiske dommere og lagretten bestående av 10 læge dommere. «De ti med det friske blikk» som vår uforlignelige manuduktør, ekspedisjonssjef Carl Platou alltid kalte lagretten. Aftenpostens kriminalreporter Frithjof Knutsen skriver i bladet 27. august 1947 at politiet var hele tiden gått ut fra at mordet var begått av folk som hadde påtatt seg å føre ekteparet Feldmann over grensen. I lang tid hadde ryktene i bygden utpekt H.L. og P.P., da det hadde sivet ut at Feldmanns hadde ligget i dekning på den lille plassen Skarpsno, som tilhørte en av gjerningsmennenes slektninger. De to tiltalte innrømmer at de drepte ekteparet Feldmann. Men de påberoper seg at de var i en nødssituasjon, og at de ikke hadde annet å gjøre. Da de skulle føre Feldmanns til grensen sto de nemlig i fare for å falle i tyskernes hender og var de blitt tatt ville også mange andre komme i ulykke.

Flyktningene var begge i 50-årene og lite vant til strabaser . . . Gjerningsmannen H.L. kom seg i 1944 over til (Forts. side 4)

Den lille plassen Skarpsno i Trøgstad hvor Feldmanns ble holdt i dekning

Nygaardsvold om «Norges fortsatte krig»

Fremdeles doserer norske «samtidshistorikere» og andre myten om Norges «fortsatte krig» efter våpenstillstands- og kapitulasjonsavtalen av 10. juni 1940. Sist gjorde jo professor Andenæs det i Juristforeningen.

La oss da gi ordet til landets statsminister i 1940 Johan Nygaardsvold, som allerede i dette telegram til den svenske regjering av 5. juli 1940 på vegne av kong Haakon VII må ha sagt det avgjørende ord i striden om den påståtte fortsatte krigføring: «Regjeringen har intet å innvende mot at de norske soldater vender hjem. Krigen er slutt. Johan Nygaardsvold (sign)

I dette telegram om fri avreise hjem til det okkuperte

Norge av 1. divisjons 4 til 5000 internerte offiserer og (Forts. side 8)

Proklamasjon til det norske folk om Kongens og Regjeringens reise fra Norge.

Proklamasjonen ble godtatt og undertegnet av Kongen og Statsministeren.

H.M. Kongen uttalte deretter at han den dag da han hadde tatt hensyn til farene som uten å ta noenhetet beredelig hensyn og han gikk ut fra at Regjeringens medlemmer hadde gjort det samme. Etter nøye overveielse var han kommet til det bestemte resultat at det eneste han og Regjeringen i den foreliggende situasjon hadde å gjøre var å reise fra Norge for i et fremmed land å fortsette arbeidet til Norges beste. Kongen uttalte deretter: Leve Fædrelandet.

Handwritten signature

Handwritten signatures: Nygaardsvold, Helmer Larsen, Hans Loftholm, Frithjof Knutsen, Torgny Holm, Gunnar Hagen, Terje Waal, Carl Platou, Bror Rindnes, Yngve Kilian.

Handwritten signature

Siste side av protokollen for siste statsråd på norsk jord i 1940. Også ber foreligger det en klar erklæring om at det ikke var for å drive krig med Tyskland efter den totale kapitulasjon, men som det ordrett heter «for i et fremmed land å fortsette arbeidet til Norges beste» at kong Haakon og hans råd rystet landets jord av sine føtter efter det nederlag de selv hadde størst skyld i. Men riktignok først «etter nøye overveielse».

133

Spørsmål til Simon Wiesenthal

I FORBINDELSE MED NOEN KJENSGJERNINGER

For en tid tilbake ble vi i et av våre ukeblader presentert for en katt som hadde påfallende likhet med Adolf Hitler. Oppdagelsen ble gjort i Sør-Amerika — og ifølge samme ukeblad var likheten så slående at innbyggerne i denne landsbyen ikke kunne se bort fra den mulighet at Adolf Hitler virkelig hadde omskapt seg til en katt og på denne måte holdt seg skjult.

Mitt første spørsmål til herr Wiesenthal blir derfor:

«Tror De at Hitler fremdeles er i live og at han muligens holder seg skjult sammen med Martin Bormann i denne landsbyen? Kan det tenkes at de begge vandrer «mjauende omkring» og direkte driver ap med Dem, herr Wiesenthal? Hvis jeg var Dem, herr Wiesenthal, ville jeg ikke la meg ta slik ved nesen av simple katter. De skulle sannlig ha både penger og kvalifikasjoner nok til å få befridd denne stakkars landsbyen for disse kattene.

Mitt annet spørsmål til herr Wiesenthal:

Er det tilfelle at dommerne i Eichmannsaken i dagevis hørte på beretninger om gasskammerne i Bergen-Belsen til tross for at både Deres jødiske dokumententral og Instituttet for Samtidshistorie i München forlengst var klar over at der aldri hadde eksistert gasskammer i denne leir?

Mitt tredje spørsmål:

Er det tilfelle at den tsjekkiske kommunist Dr. Frantz Blaha den 11. januar 1946 opptrådte som vitne for Nürnbergdomstolen og der påsto at han hadde sett gasskammerne i Dachau i virksomhet og at denne påstand uten videre ble ansett som bevist av Nürnbergdomstolen (IMT, bind 5, side 198) til tross for at man idag vet med sikkerhet at det ikke fantes gasskammer i denne leir??

Instituttet for Samtidshistorie i München bekrefter at der ikke fantes gasskammer i denne leir (Avisen «die Zeit», Hamburg den 19. aug. 1960).

Er det tilfelle at tilstedeværelsen av gasskammer i de polske områder under krig kun blir bekreftet gjennom et eneste dokument, nemlig dokument «Gerstein» som ble forelagt Nürnbergdomstolen under sak nr. PS 1533 — videre at dette dokument var så åpenlyst usant — og derfor ikke ble brukt som bevismateriale mot de anklagede (IMT, Bind 6, side 401) — men at det til tross for dette faktum ble brukt som anklagedokument mot Eichmann i 1961 i Jerusalem? Hvorfor ble

dette dokument nedskrevet av SS-Sanitetsoffizier Kurt Gerstein på fransk og ikke på hans eget morsmål? Hvorfor ble deler av dette dokument helt utelatt under prosessen mot Eichmann? Hvorfor har forfatteren av boken «Brevier des Hasses» herr Leon Poliakov gitt to helt forskjellige oversettelser av dette dokument — en oversettelse i 1962, som ikke stemmer overens med hverandre?? —

Mitt fjerde spørsmål:

Den jødiske dokumententral oppgir i 1945 at 6 009 400 jøder omkom under siste krig. Den franske professor Paul Rassinier — forøvrig motstandskjemper mot tyskerne og konsentrasjonsleirfange i Tyskland under krigen — oppgir i ett av sine verker at av disse er der blitt gjenfunnet 4 524 108 som emigranter i andre land. Hvem kan ha rett, herr Simon Wiesenthal? De som anklager — eller — herr Paul Rassinier, hvis objektivitet det ikke kan synes noen grunn til å betvile???

Til slutt ett siste spørsmål:

Når De nu — ifølge et fjernsynsintervju — skal sende to av Deres medarbeidere hit til Norge for å etterforske skjulte krigsforbrytelser — har De da også til hensikt å granske mordene på to jødiske flyktninger ved Skrikerud-tjernet???

Eller er De kanskje mer engasjert i å etterforske hvorledes 4 millioner tyskere kunne omkomme under transporten fra Schlesien i tidsrommet fra den 1. juli 1945 til 1. januar 1947 — transporter foretatt under russisk ledelse? Dette siste ifølge herr Jean de Pange i «Revu des Deux Mondes» av 15. mai 1952, side 347.

Denne «transport» foregikk jo i fredstid og 4 millioner er da et ganske anseelig antall — selv om det dreier seg om tyskere. Kunne ikke dette gi grunnlag for en meget omhyggelig gransking? —

Det skulle være interessant å lese Deres besvarelse av disse foranstående spørsmål i denne vår lille avis «Folk og Land», som til tross for at den ikke er en dagsavis — allikevel rekker ut til ikke så få tenkende mennesker her i Norge. «Folk og Land» tillater alle å få uttrykke sine meninger, når de blir fremført på et saklig og objektivt grunnlag — og hilser Dem sikkert velkommen i sine spalter.

K.G.

I.M.T.: Det Internasjonale Militærtribunal Nürnberg.

Gje oss ei hand!

Millom gode frendar er det ein sjølvsgd ting å «gje ein annan ei hand» når det knip.

No vender «FRIHUG» seg til sine gode åndsfrender med bøn om at dei gjev oss ei hand økonomisk.

Underskrivne vil heilhjarta slutte seg til denne bøn frå bladstyrar Erling Seim.

Eg har gjort denne røynsle: Om andre ting kan eg få skrive i dei fleste blad, men om det urettferdige rettsoppgjeret og dei ting som har samband med det har eg ikkje fått sleppe til i andre blad enn «Folk og Land» og «Frihug».

Når velgrunna innlegg slik vert avviste, so veit me sjølv sagt at det kjem av at me har inga fri presse — frårekna nokre få mindre blad.

Erling Seim er ikkje den som bed om hjelp i utrengsmål, difor må me hjelpe med tingarsanking, laussal eller nokre kr. ekstra i tillegg til bladpengane.

Med dette ynskjer eg eit godt nytt år til alle Folk og Land sine lesarar.

Sigurd Lyngstad

Ungdomsspalten —

(Forts. fra side 4.)

baner, lufthavner samt de elektriske installasjoner».

«Livet i hver eneste by i USA er avhengig av et elektronisk system. Blir dette lammet, blir hele byen det».

«På denne måten, by for by, skal vi bringe Amerika ned på knærne og til økonomisk ruin».

«Vi skal fortsette med våre blodige sabotasjeaksjoner. For tiden studerer vi geriljakrigføring. Våre sorte brødre som kjemper i Viet Nam for det hvite Amerika, får god opplæring i geriljateknikk.»

Det spør om ikke herr Brown har gjort seg fortjent til denne verdens fredspris.

I.

Buskerudbrev

Ved en bokmesse i Drammen før jul var det selebert besøk. Forfatterne skulle tale og reklamere for sine bøker. Rolf Gerhardsen talte om sin storebror Einar, men han innledet med noen nokså avslørende historier om livet bak kulissene den gang da kom-

Registrert revisor

søker oppdrag i Oslo eller omegn

Revisjon, rasjonalisering, drifts- og skatteregnskap, oppgjørsarbeid, statistikk.

Har mangeårig praksis som bankmann og i allsidig næringsliv — de siste 12 år som selvstendig revisor og leder av regnskapskontor. — **Bill. mrk. «Arbeidskraft»**

Vi kan nu levere

den engelske utgaven av Franklin Knudsens bok

«I WAS QUISLING'S SECRETARY»

Den gamle utgaven fra 1951 på norsk har vært utsolgt i mange år og den engelske utgaven er trykt i et opplag på 3000. Sikre Dem derfor et eksemplar straks. Boken er skrevet på et lett forståelig engelsk.

Pris innbundet kr. 30,— pluss eventuelt forsendelsesomkostninger kr. 1,30. Hvis boken ikke forskuddsbetales kommer oppkravskostninger i tillegg.

FOLK OG LANDS BOKTJENESTE

Postboks 3214 — Postgiro 1 64 50 — Oslo 4

munist- og arbeiderpartiene var — å det mest revolusjonære. Han var både humoristisk og ironisk også selvironisk, og var glad for at det ikke ble revolusjon. Det var jo hyggelig å høre, men en NS-mann ledet seg enda mere da popadvokat Alf Nordhus talte om sin bok. Han var aktor i etterkrigsopprøret til å begynne med og nedla påstand om dødsstraff. Dette oppgjør var delvis en følge av folkets opphissede stemning, rettet mot landssvikene som ble dømt. Noen av dem var også landssvikere, sa Nordhus. Og det må man si er et gledelig fremskritt. For 22—23 år siden var jo alle NS-folk landssvikere, men nu altså bare noen. Det kan ellers tilføyes at Nordhus i sin bok uttaler seg meget kritisk om det «forsvar» som juristene presterte i landssviksakene.

Theox

KIRKEN

I Syd-Frankrike hørte jeg ofte: «Kirken er fandens mesterverk».

Jeg gjorde min franske lærer oppmerksom på dette. — «Vi har alltid hatt dette ordtak».

Dikteren Henri Petit, fransk — intervjuet av Erna Holmboe Bang: «Kirken har forpaktet Gud, for at ingen skal kunne ødelegge troens sannheter. Kirkens hånd slipper aldri sitt tak, og grunnen den står på er ikke annet enn dogmene. Ta løgnens ritual vekk fra Kirken, og — Kris-

Ditt blad er avhengig også av din støtte!

tus ville stå der lys levende.»

Herman Wildenvey: «Var ikke løgnen så trofast tilstede — så ble her en arbeidsløs himmel hernede» — slik trøstet han vennene — virkelig sant — har noen hørt maken til lægpredikant.»

Alle disse religioner vi har i verden idag — er det egentlige kveiksel til all ufred og krig mellom nasjonene.

Bak det såkalte rettsoppgjør i Norge stod Kirken og Indremisjonen — løgnen.

N. C. Solheim

Hvorledes er det

med

BLADPENGENE?

Har DE betalt?

Månadsbladet

FRIHUG

Frisinna tidtrøyt- og opplysningsblad. Fritt ordskifte om NS, rettsoppgjeret m.m. Fylgjetongar om Hunzafolket, Jack London (ill.), sjøromanar m.m. Arspris kr. 25,—.

Postgiro for bladp. 80 821. Utgjevar: Erling Seim, Kinn

ANNELIESE PAROW

TANNINNSETNING

Trondheim

Gisle Johnsonsgt. 5 - v/Lademoen kirke - Voldsminde

KRISTNE VENNER

Har du lyst til å treffe gamle venner i et åpent miljø? — *Kristne Venner* møtes den første fredag hver måned i Collettsgate 43. Etter en tale er det bevertning og anledning til selskapelig samvær. Møtetid kl. 19.30.

FOLK OG LAND

UAVHENGIG POLITISK PUBLIKASJON

Redaktører:

ODD MELSON, ansvarlig

ALEXANDER LANGE

ALF LARSEN
er borte

Alf Larsen på Tjøme er død, som våre lesere vil ha sett i dagspressen. Han har fått mange gode og berømmende ord. Det er jo ingen risiko lenger nu da han er borte og ikke kan kaste seg inn i dagens strid med sin skarpe og nådeløse penn.

Vi skal ikke her gjenta hva dagspressen forlengst har berettet om Alf Larsens liv og innsats. Det er nok å slå fast at han var en av de siste virkelige kulturpersonligheter i dette land som holder på å gå under i en demokratisk grøt av partipolitikk og materialisme. Og der det ikke er klima for kultur av annen type enn den som kjennetegnes av DAGBLADETs pornosider og forsøks gymnaser.

Alf Larsen var fullt klar over den vei det bar og han søkte fortvilet etter en redning for et forført folk. Han var på ingen måte enig i vårt syn på fremtidsmulighetene. Han var jo egentlig aldri enig med noen — ikke engang med seg selv. Men han var en god venn av vårt blad og en trofast abonnent. En tid holdt han til og med to eksemplarer fordi han gjerne ville bringe noe av det vi skrev videre også til andre.

Alf Larsen, som var en uhyre sammensatt person og en søkende sjel, skrev imellom i øyeblikkets affekt hårde ord også om det NASJONAL SAMLING sto for under ok-

Vi håper både de diskuterende FN-venner og DAGBLADET og alle de andre nu når «Menneskerettighetens år» virkelig er innledet vil få øynene oppladt for de virkelige alvorlige norske overtredelser av det en festet for. Og at de alle sammen — og helst da med den norske regjering i spissen — vil ile over på denne siden av bekken igjen for først og fremst her å «feie for egen dør.»

Norges selvstendighet —
og tellesmarkedet

AV KAI NORMANN

Vår tilslutning til fellesmarkedet synes i det lange løp å være en nødvendighet. Det gjelder jo velferdssamfunnets fortsatte beståen — selve vår økonomiske eksistens. Det nytter ikke i lengden å sette seg utenfor — vilje svømme mot strømmen. Du søte vesle Olagutten! Lille europeiske provins, stakkars velferds-Norge!

Hva sier det norske folk? Hva sier alle vi nasjonalsinnede som fra 1940 til 1945 kjempet for Norges frihet og selvstendighet — splittet i to leirer og ut fra divergerende synspunkter, men med det samme mål for øye. Er vi innforstått med EEC's politiske konsekvenser og forpliktelser? Er vi innforstått med at Norge skal gi fra seg singrunnlovsforpliktete suverenitet til fordel for — hva? Og hvem? Skal vi gi vår statlige suverenitet over til «noe» hvis følger vi ikke makter å overskue, noe som alt i dag vekker en viss betenkelighet . . .

Et forenet Europa . . . Javel, en ny stormakt . . . Et stort og lykkelig fellesskap? Kjærlighet mellom ektefeller? Hvem kommer til å trekke i trådene? Hvem vil bli de nye, virkelige makt-havere?

Dette vet vi intet positivt om. Vi vet bare at når vi slutter oss til denne form for europeisk forbund er vi (i enda høyere grad enn før!) et null i fattigkomisjonen. Norge er da ikke lenger en selvstendig stat — bare en ubetydelig europeisk provins. Vår skjebne, vår eksistens, vår fremtid bestemmes ikke i Norge av nordmenn.

Er det da dette som er meningen? Er det meningen at der ikke lenger skal få lov til å eksistere såkalt snever nasjonalfølelse og nasjonalbevissthet — vi skal være europeere, verdensborgere. Der skal ikke lenger eksistere et norsk folk i «gammeldags»

kupasjonen og kanskje spesielt om enkelte partimedlemmer han hadde fått i vrangstrupen. Men hvem fikk ikke imellom føle Alf Larsens hellige vrede?

Så fra vår side er det forlengst glemt og tilgitt, og vi husker alt det andre positive han skrev til oss i mange, mange brev. Og vi husker hans innlegg i dagens kulturkamp, hvis det går an å bruke en slik betegnelse. De var som øksehugg. Og mange av dem ville vi gjerne ha hugget selv.

forstand, vi skal blande oss med andre folk og vi skal med åpne armer ta imot strømmen av utlendinger som vil slå seg ned her. Det passer ikke under disse forhold med overdreven norsk nasjonalbevissthet. Det «nasjonale» bør gradvis og ubemerket forsvinne fra presse, skolebøker, litteratur, radio, TV m.m. Denne form for snever provinsialisme virker nedbrytende på EEC-fellesskapet. (Hva med 17. mai?)

Kan vi nasjonale gjøre noe for å demme opp for denne jernhårde, konsekvente nedbrytning av norsk nasjonal tradisjon? Kan vi idag slutte oss sammen uansett på hvilken front vi stod i 1940 og de påfølgende år? Jeg bare spør.

Hva med bondestanden? Den trues jo på livet av EEC. Hva med befolkningen i Nord-Norge som må få stats-subsidier hvis den fortsatt skal kunne eksistere der oppe og bevare den nordlige del av landet for Norge?

Hva med alle dem for hvem fedrelandet er en realitet, ikke bare tomt prat 17. mai?

Fedrene av 1814 bygget den norske nasjonalstat på bonden, særlig da odelsbonden med de dype røtter i tradisjon helt tilbake i sagatiden og med ansvarsfølelse overfor slekten, jorden, landet — ansvar for jord og verdier, høvdingmentalitet. Bonden av 1814 kjente sitt ansvar. Norge hadde gått igjennom barkebrødtider da engelske kryssere stengte hver havn . . . Den norske bonde visste at et folk som bare har mat til munnen ved import fra andre land risikerer å komme under fremmed herredømme, risikerer at staten ikke i lengden kan bestå som uavhengig stat.

Flukten fra jorden — som øker i et foruroligende tempo — er et av de betenkeligste fenomener i vår tid. Det dreier seg her ikke bare om maten og om regningsvarende former for landbruk (landbruk som industri!), det dreier seg om bondestandens desimering og bondens utsløttelse som det han var i fedrene på Eidsvolds øyne. Nemlig: den selvstendig tenkende, selvrådende og initiativrike, rakryggede nordmann, stolt av sitt folk, glad i sitt land og sin jord, — han som ansvarsbevisst og trygg banet veien for at vi, de kommende slekter, også skulle kunne bo glade og trygge i fedrenes Norge!

«Menneskerettighetens år»

Vi har gått inn i et nytt år, et år som meget høytt travende kalles «Menneskerettighetens år», båret til dåpen som det er av det FN hvis stater varetar disse rettigheter på en så overbevisende måte. Og vi tenker da ikke bare på de svarte negerstater, hvor en herskende stamme brutalt og ofte blodig undertrykker andre stammer. Ei heller bare på øst-blokkstatene, hvor bl. a. ytringsfriheten demonstreres så slående nettopp i disse dage. Vi tenker faktisk på vårt eget land.

DAGBLADET, der som kjent er slik en framifrå teoretisk vokter av alle slags rettigheter, har allerede i en leder jublert så smått og berettet om et forhånds jubelmøte i FN-sambandets østlandsavdeling, hvor en drøftet «Norges og nordmennenes forhold til de forskjellige menneskerettighetserklæringene.» Selv slår bladet fast at «vi må feie for egen dør», og dette er vi hjertens enige i.

Det er bare det med DAGBLADET at det naturligvis ikke vil bruke kosten der det mest trenges. Det er helst pornografer, blasfemikere, sikringsdømte og denslags som ikke har rettigheter nok i dette land. Og ellers nevner bladet spesielt samer og tatere. Vi for vår del kan ikke innse at noen av disse grupper er «diskriminert» i Norges land. Tatrene trekker rundt til plage for alle og blir da sannelig både pent og pyntelig behandlet. Og når det gjelder samene, så synes vi nesten det er uforskammet mot dem å fremstille dem som en slags undertrykket minoritet. Den som har litt kjennskap til forholdene vet at dette ikke er tilfelle. Vel er de blitt «påtvunget» å lære landets hovedsprog norsk, men når de først bor i dette land, hvis store, store flertall taler dette sprog, så er det vel først og fremst til fordel for dem selv å beherske landets sprog. Noe det forøvrig er så som så med, dessverre. Det er ellers ikke bare samene i dette land som burde lære seg høynorsk, iallfall når de opptrer som representanter for offentligheten. Dialekter er vel og bra, men de har sin plass på hjemstedet og ved mere uformelle anledninger. Slik er det jo i alle land — utenom DAGBLADETs Norge, hvor det er «diskriminering» å måtte bøye seg for alminnelig folkeskikk.

Men hvorfor går bladet og de diskuterende FN-vennene over bekken etter vann? Det er nok ganske andre brudd på menneskerettighetene en har gjort seg skyldig i her i Norge! Vi sikter da til de uhørte overgrep som er begått mot en langt større minoritet enn de bladet nevner, mot de domfældte NS-folk, som har vært politisk forfulgt fra 1945 og fremdeles er det bak kulissene. Ja, foran også for den saks skyld.

Det er som kjent ikke lenge siden Europakommisjonen erklærte at den ikke kunne ta seg av disse norske brudd på menneskerettighetene fordi de var begått før Norge undertegnet konvensjonen. Og heller ikke de følger av bruddet som NS-folkene fremdeles lider under kan en ta seg av siden årsaken er foreldet! Og bak dette skamløse påskudd skjuler da det offisielle Norge sin menneskerettighets-nakenhet.

I Norges Storting erklærte stortingsrepresentanten Hambro for en tid siden at man under landssvikoppgjøret hadde brukt lover med tilbakevirkende kraft. Det samme innrømmet professor Andenæs nylig i Juristforeningen. Oss bekjent er dette åpent brudd på en av de grunnleggende menneskerettigheter. Og likevel er denne side av «retts»oppjøret bare en liten del av den begåtte urett.

FOR UNGDOMMEN

Red.: Hallvard M. Paasche

Men nye slekter fødest der korp og daude gol
og nye heimar reiser seg av gruset,
og borni spring på tun att og tindrar i sol
og nye bjørker syng sin song kring buset.

NATO og vi

Siden det alltid er ungdommen som må bære følgene av fedrenes dårskap, er det all mulig grunn til å være på vakt overfor det som holder på å skjje: at våre partipolitikere under påskudd av å fastlegge en femårsplan for vårt forsvar binder oss til fortsatt NATO-medlemskap også ut over 1969. Dermed slipper man da unna dette som de storartede demokrater frykter mest av alt: å måtte forelegge det folk en ellers taler så varme ord om saken til avgjørelse i en folkeavstemning.

Hele vår dagspresse er som kjent NATO-tilhengere og -forsvarere. Etter at Storbritannia har blitt Lillebritannia og ikke lenger er noe å satse på for norske partipolitikere og deres presseknokter, har en forankret seg i det USA som stikker sin nese i alt som skjer i denne verden og som er en fare ikke bare for seg selv, men for alle som knytter sin skjebne til statene.

Vi kommer aldri til å få annen hjelp i en nødsituasjon fra NATO-herren USA enn hjelp til å bli ødelagt. Og denne hjelp betaler vi med tapt selvstendighet.

«Den nye strategi», som partipolitikere fabler om for å berolige folk, er intet annet enn den endelige innrømmelse av at USA slett ikke tenker på å sette sin egen sikkerhet på spill for å hjelpe NATO-partnerne. Eller slik det beskrives i en artikkel i MORGENBLADET: «Hva forsvarsoppgaven angår, vil strategien bli mer fleksibel og mindre absolutt. Det søkes gitt plass for tid til omtanke dersom en krisesituasjon oppstår.» Formodentlig da like lang tid som under annen verdenskrig.

Ellers heter det i bladets artikkel at NATO også har en annen oppgave som partipolitikere nok synes er viktigere enn både utenrikspolitisk sikkerhet og hjelp i nøden. Og den oppgave består i å berolige det kommunistiske østen — hvor det da tydeligvis ikke finnes «ekstremister» av farlig slag — med at en nok skal passe godt på kommunismens virkelige motstandere i Vesten. Eller slik bladet uttrykker det: «Samtidig må imidlertid alliansen påta seg en ny oppgave, nemlig å vise Øst-Europa at NATO også er

en fredsfremmende institusjon, ved at den holder eventuell ekstremisme i vest under kontroll —».

Efter dette må vi sannelig være enig med dikteren i at «fred er ei det beste —».

Gjensyn med Det tredje riket

Av en eller annen uforklarlig grunn hadde Oslo Filmklubb satt opp Leni Riefenstahls berømte film fra Partidagen i Nürnberg i 1934, «Triumph des Willens». Naturligvis hadde man for alle tilfellers skyld sørget for motgift idet man til slutt viste filmen «The Nazi Strike», en antinazistisk propagandafilm fra krigsårene. Denne var inntalt av ingen ringere enn «stemmen» Øksnevad fra den norske fantomregjering i London.

Bjørn Bjørnsen holdt en overraskende nøytral innledning, selv om han understreket ønsket og håpet om at samtlige tilstedeværende ville forlate salen igjen like antinazistiske som da de kom inn, til tross for ca. en times behendig nazi-argumentasjon. Det virket nesten som om han tvilte på «motgiften» sin. Og det hadde han for såvidt god grunn til — i en sammenligning falt «The Nazi Strike» fullstendig gjennom, med en kommentar som på ingen måte hadde tålt lagringen siden krigens slutt. Den til tider hjelpeløse argumentasjon forårsaket at publikum slapp latteren løs på de gale stedene. Og ingen vil vel mistenke det langhårede, møkkete og skjeggete publikum for

å være nazister. En ekstra radikal spiss på forestillingen var det sikkert at der på Scala kino akkurat da var sovjetisk filmuke, og at derfor det sovjetiske sigd-og-hammer-banner valet fra helstang i salen.

Ellers skylder vi kanskje Oslo Filmklubb en aldri så liten takk for at den på en slik måte — om enn ufrivillig — lot oss skarve «nazister» få inn et stikk i dårlige tider.

O.

Sort vold

Alle norske, fredselseres sorte, krigshissende ideal, Stokely Carmichael har nylig vært på Norgesbesøk, noe vi ikke skal kommentere nærmere. Derimot vil vi gjerne presentere våre lesere for hans etterfølger i SNCC, en viss herr H. Rap Brown, som er mistenkt for å være like revolusjonær som sin forgjenger, og som nu sprer hat og opprør over hele USA etter beste oppskrift. I et intervju med den franske avisen «Nouvel Observateur» uttaler han seg ganske åpenlyst — vi gir ordet til herr Brown:

«Vi er underlegne i antall og har derfor valgt gerilja som den form for krigføring som situasjonen påtvinger oss. Vi kommer til å konsentrere oss om de strategiske punktene i landet, fabrikkene, dyrket mark og de hvites hjemsteder.»

«Vi kan meget lett sabotere og ødelegge uten å fyre ett eneste skudd. Vi kan f. eks. ødelegge telefonlinjene, jern-

(Forts. side 2)

Når stymperen skal hjelpe stakkaren. (Deutsche Wochenzeitung)

Memorandum -

(Forts. fra side 1.)

England og har tjenestegjort i det militære der til frigjøringen.

På den annen side mente påtalemyndigheten, som ble representert av daværende statsadvokat (nuværende sorenskriver) Kaare Moe å kunne bevise at L. og P. allerede dagen i forveien, mens Feldmanns oppholdt seg på Skarpsno — har avtalt å myrde dem. Feldmanns som drev en manufakturforretning i Oslo, var velstående. Det var grunn til å tro at de hadde fått mange kontanter og verdipapirer med seg på sin flukt. De kjente iallfall L. fra før. Han hadde besøkt dem flere ganger i Oslo og hadde skaffet dem forskjellige rasjonerte varer under okkupasjonen.

Årsaken til at ekteparet Feldmann tok flukten — kan vi legge til — var at berusede flyktningførere for en pulje jøder — ved H.L.s bror C.L. — hadde eglet seg inn på grensepolitikonstabel Arne Hvam, som ba om å få se legitimasjonskortet på Østfoldtoget 22. oktober 1942, og skjøt Hvam under utførelse av hans plikt. Det var også en stupid handling, uten reell grunn. Drapet utløste jødeaksjonene i Norge. Sammen med drapsmannen C.L. var Feldmanns pleiesønn Hermann Feldmann. Derfor måtte ekteparet F. flykte over hals og hode.

Den neste dag ble H. L. i lagmannsretten eksaminert av sin forsvarer, tidligere fremstående Hjemmefrontleder, h.r.adv. Kaare Weider, nuværende adm. dir. i IDUN — om sitt illegale forhold under okkupasjonen. Dette var nok i de dager en tydelig pekepinn for lagmannsretten, you bet . . . Under eksaminasjonen kommer det frem at H.L. i juli 1940 hadde latt sin bror. O. forstå at han hadde vært med på å drepe ekteparet Feldmann . . . O. hadde rådet ham til å legge kortene på bordet . . .

Så kommer det:

Statsadvokat Kaare Moe: — De sa ikke med en gang at De og P. hadde planlagt mordet dagen før. Både De og P. . . . ga samme uriktige forklaring, nemlig at dere først bestemte dere til å drepe ekteparet på veien opp til Skrikerudtjernet, og at det var på grunn av den kritiske

MED EN SOVJETSOLDAT fortsetter i neste nummer. Vi måtte la den stå over denne gang på grunn av den lange artikkelen om Skrikerudtjernet-saken.

situasjon som da plutselig oppsto. Det er jo en meget vesentlig forskjell på denne forklaring og sannheten.

L. innrømmer, at de til å beovne med forsøkte å få det til å se litt penere ut, men det var fordi ryktene absolutt ville ha det til at det var et brutalt rovmord . . . P.P.s kamerat Leif Kølher hadde kjørt Feldmanns fra Løvstad til Skarpsno. Han anså det umulig å foreta en transport til grensen med bil under den situasjon som var oppstått etter drapet på Halden-toget. Det eneste de hadde å gjøre var å ta skogsveien.

Og dagen før mordet hadde han tilbudt P. å bli med gjennom skogen. Men P. avsto det.

Statsadvokaten: Når på dagen var det De kom med det tilbudet? — Jeg var kommet hjem fra mitt arbeid da P. kom til meg, så det må ha vært om eftermiddagen. — **Statsadvokaten** fastslår at de tiltalte da har fått dette tilbudet etterat de hadde bestemt seg for å drepe ekteparet.

«8. august avgis flere interessante vitneprov, hvorav gjengis etter AFTENPOSTENS referat:

Barberer Erik Pettersen, Oslo, hadde kjent Feldmanns i mange år, og han trodde de hadde hatt mange penger på seg, neppe under 100 000 kroner.

Lensmann Parr-Mellbye, Trøgstad, hadde efterforskningen i denne saken efter frigjøringen.

— Ble det betraktet som rovmord?

— Ja, det gjorde det.

Frithjof Høy er, L.s kompanisjef i England, Frankrike, Nederland og Belgia, har bare godt å si om tiltalte H.L. Mange vitner uttalte seg godt om de tiltalte . . .

Neste vitne blir på en måte dagens sensasjon. Det er politibetjent Alf Pettersen, Oslo, født og oppvokst i Trøgstad. Pettersen var selv flyktningfører under okkupasjonen . . . Vitnet hadde ikke deltatt direkte i efterforskningen, men var med på den første åstedsbefaring i juni (1947), da man fant fru Rachel Feldmanns veske som P. hadde gjemt. Når L. og P. valgte den veien de gjorde frem til Skrikerud, forbauser det meg ikke at de brukte fire-fem timer. Det er en prestasjon å gå denne veien på så kort tid, og jeg vil våge å påstå at den turen var mer anstrengende for Feldmanns enn det ville ha vært å ta vanlige stier til grensen i to eller tre dagsmarsjer. På åstedsbefaringen spurte jeg P. om de virkelig hadde gått til-

(Forts. side 6)

RELATOR:

Små kulturportretter post mortem

XIII

CALLY MONRAD

Det er merkelig med idé-assosiasjoner — hvor levende den ene ting forbinder seg med den annen. Forleden ble vi buden i et lutefisklag. Da vi la telefonen fra oss lenet vi oss uvilkårlig tilbake i stolen og tenkte på forrige gang vi var i noe lignende. Det var hele 25 år siden, en mørk og regnfull aften i krigstidens Oslo.

Operasanger Henry Alf var en interessant kunstner og han innla seg store fortjenester ved sin innsats for operasakens fremme. Allerede tidlig kom han noe i skyggen av sin berømte bror sangeren Ivar A n d r e s e n som han alltid omfattet med den varmeste hengivenhet, blottet for ethvert snev av kunstnersjalusi. Henry var et elskelig menneske, og intet øledet ham mere enn når han kunne være vert for sine venner — som hin aften da vi var forsamlet rundt bugnende fat med lutefisk han hadde laget selv. I tankene lar vi blikket gli rundt kretsen og nikker gjenkjennende til store kunstnere og betydelige mennesker.

Uten å ville det hopper vi så noen år fremover i tiden. De venstreradikale har bukten og begge endene i kunstlivet — som de fremdeles har på tross av den s. k. borgerlige regjering. Og den intense forfølgelse de drev — og driver — mot nasjonale kunstnere er av en slik art at en bare kan vemmes ved det. Bevisst nedvurdering ved hjelp av alle mulige massepåvirkingsmedia hører til

Cally Monrad

dagens orden og med alle slags tomme og frekke påskudd gjør de alt for å hindre de forfulgte i å få utøve sin kunst. Det hjelper lite at de nasjonale kunstnere i denne fortvilte motgangens tid forsøker å holde hodet høyt. De lever jo i kunsten og for kunsten — uten den lever de ikke, man kan i høyden kalle dem de levende døde. Og snart er de bare døde. En etter en bukker under for forfølgelsen. Av kretsen rundt Henry Alfs gjestfrie bord er det idag kun et par tilbake. Vi glemmer aldri dem som er borte. Man sier at tiden legger alle sår, men det finnes sår som aldri kan leges, og kommer vi noensinne til å glemme den blodskyld som hviler på de venstreradikale ledere av kunsten i etterkrigsårene? Hvor ofte hender det ikke at forfølgelsen antar slike former at «vi kan spy av det» som en kollega uttrykte det. Ja, vi kan bli like kvalme som dengang vi

leste biskop Berggravs motbydelige, hyklerske og selvbeundrende bok «Folkdommen over NS».

Men tilbake til lutefiskbordet hos Henry Alf. Lutefisk har aldri hørt til de retter vi er utpregede tilhengere av, men hin aften forsynte vi oss like rikelig som de andre gjestene, og det skyldtes ingenlunde krigstidens kroniske matknapphet, men like meget den sprudlende, vittige og åndfulle konversasjon som fanget oss med sin tryllemakt.

Om det var beregnet fra Henry Alfs side vet vi ikke, men sikkert er det at vår store sangerinne Cally Monrad meget snart ble selskapets midtpunkt. Hun var gnistrende opplagt og så strålende ut i en sort fløyelskjole med et mektig kjede av hvite perler. Hennes høye kinnben og noe skjeve øyne ga henne et lett orientalsk preg. Det var Madame Butterfly som vi husket henne fra barnkommens dager, en rolle hun fylte med et slikt liv og intensitet at vi alltid kommer til å huske den. Da Cally Monrad sto på høyden av sin kunst var hun en stjerne av aller første rang.

Ved Ersatzkaffen i salongen hadde verten og sangerinnen en overraskelse til oss. Et lite bord var plasert midt på gulvet og to store stearinlys ble tent. Alle andre lys ble så slukket og Cally Monrad tok plass i en høyrygget stol ved bordet. Hun så seg litt undersøkende rundt og leste så endel dikt. Vi gjengir en del av ett som viser hennes bitterhet over landsmenns manglende forståelse av at vi alle er i samme båt:

«Med Sinding og Knut Hamsun er jeg «forhatt», «forstøtt». Det føles for min ringhet som en heder. Dessuten har jeg «solgt» meg. For jeg var «pokka nødt». Jeg er «en feig og skjendig landsforræder».

Jeg «logrer for de store», som smigrer meg «med smil». Ja, warum nicht? Why not? Bueno sera! Jeg er en «gatepike», «forrykt» og «imbecil», kort sagt: En gammel gås som alle ler av.

Forsyn Dem, mine damer. Litt gås til middagsmat? God middag, mine herrer. Velbekomme. Men skynd Dem, hvis De ønsker

Cally Monrad i «La Bohème» på Fablstrøms Theater

Den hemmelighetsfulle militære undersøkelseskommissjon

KAPTEIN SEFLAND FORTELLER OM SITT MØTE MED KOMMISSJONEN, SOM BLE LEDET AV LAGMANN SOLEM

Foruten den sivile undersøkelseskommissjon, hvis resultater er fremlagt for offentligheten i en rekke bind, ble det som kjent også nedsatt en militær undersøkelseskommissjon. Men dens resultater har vært hemmeligholdt til denne dag trass i at bl. a. overlege Scharffenberg krevet dem fremlagt for offentligheten. Det må vel være noen meget pinlige sannheter som der er fremkommet siden det ikke er mulig å få betenkningen fremlagt for offentligheten.

Imidlertid får vi, i tillegg til alt det stoff omkring manglende mobilisering og kongelig uvilje til å medvirke som vi tidligere har bragt også slippe til noen som har vært avhørt av denne hemmelighetsfulle kommissjon. Idag kaptein Jon Se f l a n d, Nordfjord, som skriver:

Våren 1947 like før påske fikk jeg innkallelse til å møte i den militære undersøkelseskommissjon i Oslo. Innkallelsen kom gjennom lensmannen i Eid. Han forklarte at grunnen til at den kom gjennom politiet var at de (i Oslo) regnet med at jeg var i en fangeleir. Jeg var dømt som «landssviker» høsten 1946 (som medlem av N.S.)

Jeg ringte straks Den militære undersøkelseskommissjon. Jeg fikk en dame i telefonen. Hun forklarte at hun var sekretær der. Hun bekræftet at det var riktig med den innkalling jeg hadde tatt. Jeg spurte så om hvem som var medlemmer av kommissjonen. Hun svarte: Lagdommer Solem er formann. Min forbauselse sprang i været, jeg sa: Hva er det De sier, lagdommer Solem? Er det da ikke offiserer? Jo, svarte hun og begynte å reo- ne opp: Oberst Schiötz (krigshistorikeren) kommandør Askim, major Holtermann (Hegra), et par løytnanter — og to representanter fra «heimefronten», en lektor fra Oslo og en advokat fra Bergen.

Jeg forlangte å få omgæn-

mitt hode på et fat. Det er for sent, når middagen er omme.»

Jo, det var litt av en aften. Senere leste Åsmund Sveen fra sine «Bygdevisor». Han (Forts. side 7)

Rulle Rasmussen hjalp Cally Monrad frem.

Også i den militære undersøkelseskommissjon presiderte den utrettelige lagdommer Solem og kom med sine giftige insinuasjoner slik kaptein Sealand beretter.

de telegram om at jeg fikk reisegodtgjørelse som offiser. Det fikk jeg. Jeg reiste så tidlig at jeg kom til Oslo en dag før jeg skulle i møte i kommissjonen. Jeg gikk og hilste på oberst Schiötz som jeg kiente fra før. (Han var lærer i krigshistorie i min tid på Krigsskolen.) Jeg ville gjerne bli nærmere orientert om kommissjonens sammensetning osv.

Da jeg dagen etter om ettermiddagen kom inn i salen satt en flokk på 9—10 mann rundt et lanøt bord. Offisere- ne i uniform untatt Askim. Lagdommer Solem satt midt for langbordet — og en ledig stol tvers over for ham. Jeg kom inn i rommet, gikk bort til den ledige stol, sa mitt navn idet jeg bukket mot Solem. Han sa ikke sitt navn. Jeg sa da: Unnskyld jeg kjenner ikke Deres tittel: Så svarte han: lagdommer Solem. Hans blick gjorde et lumsk inntrykk på meg. Jeg kjente jo også dengang godt til lagdommer Solems sentrale stilling i det såkalte «Landssvikoppgjør».

(Forts. side 8)

Memorandum for Wiesenthal —

(Forts. fra side 4)

skrevs i myrene som var så bløte og hvordan de da hadde kunnet bære Feldmanns.

— Vi dro dem over, svarte P.

Pettersen fortsatte: Men på høydedraget langs myrene var det en pen sti hvor de ikke ville møtt gestapomenn men bare bygdefolk, og når de allikevel ikke tok den veien —

tyder det på at de gikk for å drepe.

... L. og P. kunne snart byttet en barhytte til dem, og selv om de var blitt tvunget til å overnatte ute under åpen himmel hadde de ikke krepert av det. Det var en kjent sak blant oss som fraktet flyktninger at tyskerne skydde skogen, og vi følte oss trygge der ...

Den uhyrlige dom i Eidsivating

«Dagbladet» skriver den 3. september 1947 blant annet:

«Flyktningeførerne P.P. og H.L. som var tiltalt for å ha myrdet det jødiske ektepar Feldmann og for å ha stjålet 12 000 kroner ble igår frifunnet av lagmannsretten. Lagretten hadde på forhånd svart nei på de to spørsmålene:

- 1) Er P. og L. skyldig i overlagt drap på Jacob og Rachel Feldmann?
- 2) Tok de pengene i vinnings hensikt?»

For å avlaste lagmann Hjelm-Hansens eftermæle i forbindelse med Feldmannsdommen skal fra «Dagbladet»s referat siteres et kjernepunkt i hans etter mitt inntrykk ellers delvis ulne rettsbelæring:

— «Det er på det rene at de drepte Feldmanns og at de gjorde det med overlegg. Det er ingen affektforbrytelse. De hadde overveiet det en dag tidligere. Hvorledes ville en forstandig og god mann handle i denne situasjon? Det er kjernepunktet i saken.»

—o—
Vi håper at vi tilgis at vi jevnfører denne frifinnelse med de påtagelig konjunkturbetonte sterke påvirkninger som MÅ ligge bak den — med en meddelelse i VERDENS GANG for 8. april 1946: «Frontkjemperen Ole Kristian B. (etternavnet strøket av A.L.), fra Trøgstad er dømt til 5 års tvangsarbeid, begrenset rettighetstap og 5 000 kroner i inndragning.»

—o—
Det store ras i Trøgstad vanlig til fem millioner kroner var ille for bygden og dermed for landet. Men den sammenrasningen av norsk rett som skjedde i Feldmannsdommen, den kan nok ikke repareres

med fem millioner. Vil jødenes eftermålsmann Wiesenthal at ekteparet Feldmann skal ligge hvstj-hvstj i sine oraver, fordi det er ikke-«nazister» som mvrdet dem. Er hele jakten et agitatorisk skuebrød? Vi får se ...

Man kan jo tenke seg dommen hvis Paal Berg eller Johs. Andenæs eller Andr. Aulie med hustruer var blitt myrdet ved Skrikerudtjernet, og gjerningsmennene var blitt frifunnet. Mon ikke da retten hadde kommet ihu straffeprosesslovens § 358:

«Kommer retten til den overbevisning at det ikke foreligger tilstrekkelig bevis for at tiltalte er skyldig i overensstemmelse med lagretens kjennelse, kan den beslutte at saken skal behandles på ny på et senere lagmannsting for andre dommere og andre lagrettemenn. Det samme gjelder dersom tiltalte er kjent ikke å være skyldig i en straffbar handling som han er tiltalt for, men retten finner det utvilsomt at han er skyldig.»

Sannelig har Rachel og Jacob Feldmanns trosfelle Aksel Scheer grunn for sitt patetiske utbrudd i Dagbladet 5. september 1947, hvorav siteres i FOLK OG LAND: — «Morderne fra Skrikerudtjernet, tiltalt for overlagt rov-mord på to jøder, ble blankt frifunnet.» Etterat Scheer har nevnt to andre frifinnelser skriver han: «Går det en rød tråd gjennom disse rettsavgjørelser? — en rød blodig tråd. Er grunnen en bevisst eller ubevisst nedvurdering av en viss gruppe mennesker? (Slik systematisk nedvurdering, som også ga seg utslag i mord og røveri mot Nasjonal Samlings folk og fortsatt diskriminering anno 1967 kjenner også vi A.L.)

Aksel Scheer fortsetter: «Det er tanker som streifer sindet og følelsene — følelser som fra før ikke er bortskjemt med overdreven sympati — medlidenhet — eller rettferd. Ved slike dystre funderinger, riktignok fra jødisk synsvinkel, «ienstår spørsmålet: Hva har det kostet å slå ihjel en jøde i Norge? Etter slike domsavsigelser, står respekten for lov og rett i fare.»

Aksel Scheer
Den mest selvavsværende setning som er uttalt om dette for norske forhold markerte tilfelle av diabolisme er i sin tid skrevet om gjerningsmennene av «Verdens Gang»s nuværende sjefredaktør Oskar Hasselknippe med nesten tomme høye bokstaver: «DE VAR SOLDATER»

Vi skal ikke ved denne anledning komme nærmere inn

på hva bakgrunnen kan være til en slik innstilling, men Hasselknippe fikk da følge av noen i en rundspørring som «Aftenposten» foretok 5. sept. 1947 om «Frifinnelsen i Feldmannsaken». På linje med Hasselknippe sto således «En av de ledende menn innen Milorg. under krigen (!) Knut Møyen (nu byråsjef): — Dette er en alvorlig sak som kan få store konsekvenser, men etter min mening ble dommen som den måtte bli ... Men selv om man antar at de to skulle ha gjort seg skyldig i en feilvurdering må man huske på at de var soldater ... Jeg har selv vært med å bestemme om liv og død under krigen, om ikke akkurat i helt parallelle saker, og selv om man ikke mener det er riktig idag, var det av og til nødvendig å ta et slikt ansvar dengang.»

*
Ja byråsjef Møyens tilståelse om sivilt overlatt drap under okkupasjonen, utført med militær innbildning, synes jo her å være klar og grei! Hvis ikke riksadvokat Aulie hadde vært «Rikspolisjef» i London, utnevnt i 1942, hadde han vært den rette til å ta seg av herr Møyen, som i det minste er ærlig, som man ser. Kan en flink pike eller gutt svare i «Åpen post» hva man befatter seg med som Rikspolisjef i London? Det står i Kjelstadli! Aldri hadde Al Capone større makt over liv og død med mere. — Vi har foran oss en herdet mann, en skjønn, nesten rynkefri samfunnstøtte, som det nesten er synd å pille de falske dekorasjoner av. —

Riksadvokaten ble av MORGENPOSTEN i 1947 spurt om «hans mening om dommen i Feldmannsaken» i forbindelse med juryordningen. Om dommen sa den fhv. rikspolisjefen naturligvis intet, men han talte litt frem og tilbake om lagretteinstitusjonen. Slik som gullfasaner mener man kan avspise presen.

Hos prof. dr. jur. Andenæs fikk Aftenposten et forholdsvis klart svar, når undtas at han ikke blåste i Gjallarhornet og uttalte sin usminkede mening om Feldmannsdommen, eller endog henviste til det remedium mot åpenbart uriktige dommer som heter str. pl. § 358. Vår adrette venn og eiendommelige ekspert i strafferettens kameleonaktige vesen etter som det er denne eller hin som begår forbrytelser — har skrevet et vidunderlig skrift for folk fulle av anger og ruelse, hvori Andenæs skisserer en straffelovsnovelle om det lovlige mord når dette er begått av de rette mot de u-

rette under okkupasjonen. Andenæs sa til Aftenposten blant annet «Jeg har selv ikke fulgt saken slik at jeg kan uttale meg om dommen er riktig eller ei. Hvis den bygger på at direktiver fra overordnede i Mil.org. virker straffriende er den iallfall ikke riktig.»

Vi synes det er underlig av en professor i strafferett at han kan tillate seg å servere til en avis at han ikke på det grundigste har fulgt en så sentral og opprørende straffesak som Feldmannsaken. Hvordan skal det gå med det av Andenæs titt og ofte besungne demokrati, hvis de ikke er vakt som vakt skal være?

*
Res. kap. Alexander Lange Johnson svarte «Aftenposten» blant annet: — «Jeg reagerte kraftig mot dommen. Vel var det i dette tilfelle meget sterke formildende omstendigheter, men jeg hadde håpet at dette kunne ha kommet til uttrykk ved at straffen ble satt til et minimum. De tiltalte hadde jo allerede sittet i varetektsarrest.»

*
Tenk, gjerningsmennene fra Skrikerudtjernet hadde vært i varetektsarrest! Et spørsmål til Hjemmefrontens «stud. bisp», nu biskop i Hamar, Alex Johnson: Hvilke sterke formildende omstendigheter var det i det overlagte drap og ran av Rachel og Jacob Feldmann? Svar utbedes. Hvis det uteblir — er spørsmålet: Var biskopen på Hamar jødehater?

*
Direkte tale av Kristian Schjelderup
På forespørsel erklærte biskop, dr. theol. Kristian Schjelderup til «Aftenposten» 5. september 1947 blant annet:

— «Har et menneske med overlegg begått drap, skulle jeg tro at han også måtte erklæres skyldig i drap, hva så motivet enn kan ha vært. Finner retten at vedkommende på grunn av omstendighetene ikke bør straffes, burde man iallfall finne et net grunnlag for frifinnelse enn det uriktige «ikke skyldig». Nettopp det pågående rettsoppgjør burde skjerpe kravene til Oss selv.»

Dagbladet: GAL DOM
Det var sannsynligvis Einar Skavlan som under ovenst. overskrift skrev «Dagbladet»s presise leder 3. sept. 1947, hvor det bl. a. står:

— «Frifinnelsesdommen i Feldmannsaken er en skandale. Det er klart og greit opplyst at P. og L. (de fulle navn sto i bladet. A.L.) har drept det jødiske ekteparet med kaldt blod etter modent overlegg, og at de har tatt

deres verdisaker. Allikevel svarer lagretten nei på spørsmålet om de har gjort det og retten avsier frifinnelsesdom ... Og de tiltalte i denne saken har ikke bare drept, de har også røvet og brukt tyvegodset. De har prøvet å holde det skjult, de har tilstått litt etter litt. Intet som helst hensyn til å verge organisasjonen kan her påberopes ... (Så kommer Dagbladet inn på den åpenbare grunn til frifinnelsen): «I landssviksaker har vi holdt på at retten skal ha sin gang og at alle skal dømmes etter loven(!) Men da må vi også sørge for full rettferdighet også mot forbrytelse som er begått av hjemmefronten ... Lagmannen kunne ved denne kjennelsen på stedet ha forlangt saken opptatt pånytt for en ny lagrett.»

Flyktningefører, lastebileier RAGNAR LARSEN TONER FLAGG

Vi leser i DAGBLADET 5. september 1947 under overskriften: **Flyktningeførerne MOTZFELDT & CO. og Feldmannsaken. Feige mennesker som skryter.**

Av lastebileier **REIDAR LARSEN**
«Fra lederen av flyktningetransportene, lastebileier Reidar Larsen («Carl Fredriksen»), har vi mottatt følgende:

Den 22. oktober 1942 skulle medlemmer av en flyktningehjelpeorganisasjon, bl.a. Karsten og Haakon L., føre ca. 20 jøder over til Sverige. Jødene og et par flyktningeførere satte seg på toget som gikk til Halden. Reisen til Halden kunne vært helt ufarlig. Noen jødeforfølgelse var ikke satt igang i Norge. Jødene var ikke eftersøkt. **Og Halden lå utenfor grensesone Øst.** Men, ja det fantes dessverre et «men». Flyktningeførerne var litt for glade i brennevin. Og da grensepolitimann Hvam kom inn på toget så en full flyktningfører rødt. Han eglet seg inn på Hvam som naturligvis ble arg. Og dermed oppsto fare for flyktningeførere og organisasjonen deres.

Motzfeldts instruks for farefulle situasjoner kunne av gode grunner ikke komme til anvendelse denne gang. Flyktningene satt nemlig i andre kupeer og var helt utenfor fyllerbraket. Det var ingen sjanse til å få skutt dem.

Istedet ble HVAM skutt, hvoretter flyktningeførerne hoppet av toget for å redde seg selv. Flyktningene lot de gå pøkker i vold.

Ja, så fikk vi jødeforfølgelsen da. Ansvarsløse flyktningeførere hadde gitt nazistene et velkomment påskudd til å lage et helvete for en hel befolkningsgruppe ...

Motzfeldt & Co.s forhold til jødeforfølgelsene er verd å merke seg når en skal vurdere deres vitneprov i **Feldmannsaken**. Burde ikke Motzfeldt selv ha sittet på tiltalebenken? Det er trist å høre feige mennesker skryte av at de er helter og maler rosenrød farge på kamerater som er likeså feige.

Dette bør en ha klart for seg når en skal diskutere Feldmannsaken, den nest største skamplott Motzfeldts karer har satt på norske flyktningføres historie.

Oslo, 4. september 1947.

Reidar Larsen

Har Reidar Larsen levet lenge etter denne artikkel? Eller er han å få i tale?

Høyfjellsdommer EDVARD LASSEN gir lovens konklusjon i Feldmannsaken

Så er vi som denne dom i alle år har opprørt kommet til høyfjellsdommer Edvard Lassens tordentale til Feldmannsaken, hvorav vi siterer:

«En kunne ha vente at det fra hjemmefronthold var blitt tatt avstand fra den makabre Feldmann-affære. Men så vidt jeg har sett, er dette gjort i meget liten utstrekning og høyst betinget. De innrømmes at det passerte jo burde ha vært innrapportert. Det var «litt merkelig» at så ikke skjedde. Og pengene burde jo ha vært avlevert. Men i hovedsaken syns de fleste aktive hjemmefrontfolk som har uttalt seg offentlig, å være enige i de to flyktningføres optreden.

De går god for selve gjerningen, det overlage drap av de hjelpeløse mennesker det nettopp gjaldt å redde. Hjemmefronten har ikke vunnet på dette.»

«Herr Hasselknippes store argument er at de var soldater. Akkurat sier hjemmefrontfolkene. Sømmen truffet på hodet, sekunderer pastor dr. philos. Arne Jonsen Vigtel. Som om det skulle hjelpe! Soldater har ikke mere enn andre mennesker rett til å begå forbrytelser. Og en forbrytelse opphører ikke å være forbrytelse fordi det er en soldat som begår den. En egen soldatmoral kan ikke anerkjennes. De var forøvrig ikke soldater. De var to sivile bondegutter som hadde stilt seg til disposisjon for en av de organisasjoner som hjalp mennesker i nød til å komme seg vekk fra bøddelegimet», skriver Lassen. Han fortsetter: «Det var for tjenstfullt av dem å bli med i det arbeid. Men det berettiget dem aldeles ikke til å begå forbrytelser.

En forbrytelse er og blir nemlig det de gjorde. Hadde de enda brukt pistol og rettet pistolen mot sin egen panne. Men de valgte en ganske annen fremgangsmåte. De foretrakk å avlive sitt brysomme følge og redde seg selv — i stillhet. De reddet også noe annet — i stillhet. Pengene. Det siste bidrar til å gi forbrytelsen en sjofel karakter, likegyldig om det var tyveri eller underslag. (At de drepte ble «senket på 1/2 meters dyp» bare, egner seg dessverre ikke som frifinnelsesgrunnlag, herr pastor Vigtel).

Strafferettslig stiller saken seg som kjent slik, hva lagmannsretten redegjorde for i sin rettsbeløring: For at en ellers staffbar handling skal kunne tillates som følge av nødtilstand, må vedkommende ha stått overfor «en på annen måte uavvendelig fare.» Dessuten må faren ha vært «særdeles betydelig i forhold til den skade» som er forvoldt. Hva straffeloven her foreskriver, er ikke juristeri, men i full overensstemmelse med alminnelig sunn rettsbevissthet. Lovens forutsetning er ennvidere — likeså i full overensstemmelse med rettsbevisstheten — at faren må være overhengende, det vil si uavvendelig i øyeblikket, uten mulighet for å kunne avverges nå noen annen måte som vedkommenne kunne tenke seg i den foreliggende situasjon. Nødtilstanden må være akutt på handlingsstedet og i handlingsøyeblikket. En straffbefriende nødtilstand er ikke noe en kan beslutte skal inntre. Neste dag og på et annet sted! Det var det disse flyktningføres gjorde. De bestemte seg da i forveien til å føre de to flyktninger til det utsette rettersted Skrikerudtjernet. Dette viser at det ikke forelå noen akutt nødtilstand.

Det siste er så godt som innrømmet av en framtrøende hjemmefrontmann, som forøvrig ikke ubetinget kan godta handlingen. «E.7, distriktsjef for Sørlandet XU» skriver, at det kan «diskuteres også sett med hjemmefrontens øyne om det var nødvendig å gå til et så drastisk skritt». (Se V.G. for 9. sept. d. å.)

De to flyktningføres handling var overlatt drap under omstendigheter som ikke kunne fritta for straff. Overlagt drap kalles i daglig tale mord. Juryens kjennelse var beklagelig. Hjemmefrontens syn på det hele slik det er kommet offentlig fram, er forstemmende . . .

Dette skriver høyfjellsdommer Edvard Lassen i Verdens Gang etter dommen.

Ja, slik skriver høyfjellsdommer Lassen om en av de

Små kulturportretter -

(Forts. fra side 5.)

fikk ikke et så flott arrangement som fru Monrad, men sto skjodesløst lenet mot dørkarmen og leste «Trøystev»: «Alle stridde og somme vann, men mange fann ikke feste. Dauden var ofte en løysarmann - men lel var livet det beste.

Mannen har ikkje meire vett, av livet han mykje krever. Verda møter med rangt og rett - men godskjelov vi lever.»

La oss nå kaste et blikk på vår store sangerinnes liv.

Hun var elev av sangeren Wilhelm Kloed. Hun debuterte 18. februar 1899 og sang da Nilarien av Verdis «Aida», Hildach's «Das kraut Vergessenheit», Griegs «En svane» og Pettersen-Berbers «Irmelin Rose». Hun skriver om sin debut:

«Veien jeg går — er det torner min fot skal betrede? Skjebnen som venter meg — er den ufølsom og døv? Rosen jeg bærer — varsler den sorg eller glede? Irmelin Rose — nu ringer det. Hjerteklapp? Tøv.

Bare jeg greier å hilse og smile og neie. Slepet er farlig — og trappen! For tenk om jeg falt. Tiden er inne. Å Gud vær meg nær. La meg greie C'en — og hjelp meg med Svanen så greier jeg alt.»

største rettskandaler i norsk retts historie. Hvorfor har Norges rettsmyndigheter og herr Simon Wiesenthal hitil tiet til den ne fæle urett?

Imidlertid antas ikke initiativ for dog i noen grad å bøte på disse gjerninger å kunne gå ut på straffeklage nu over gjerningsmenn som er frifunnet ved endelig dom. Men staten burde ved ett eller annet tiltak søke å utviske minnet om en opprørende urett mot de uskyldige ofre, deres etterlatte og trosfeller . . . Feldmannsakens neglisjering av klare kriminelle fakta burde av hele det norske folk vært ansett for utålelig og uforenlig med lov og retts eksistens i vårt land. Den ansvarlige instans er etter vår oppfatning først og fremst det uretts system i «militær» forkledning manifestert ved flere av de eiendommelige erklæringer vi har gjengitt foran. Har utilbørlig press, og disse og lignende utsagn fått lagmannsretten til å se bort fra sakens kjerne?

Salvo errore et omissione. Oslo, 15. desember 1967. Tille vedlagt.

Alexander Lange

I april 1900 sang hun «Haugtussa» i Nationalteatret med Grieg ved flygelet. Hun sier om Grieg:

«Det var du som tok meg ved hånden og gikk med meg over myr og hei i musikk — Og «Veslemøy» kom meg så underlig nær — Det var som hun gikk der i mine klær.»

Hvem var det som tok seg av denne lysende, vordende unge stjernen? Jo, selvfølgelig — vår egen Rulle. Det var han som reiste med Cally til København, og som i sine «Memoirer» forteller så festlig om dengang han introduserte den unge sangerinnen til den kjente danske impresario Alfred Wilhelm Hansen. Det var da Johan Svendsen på sin merkelige blanding av Vikamål og Københavnersjargong presenterte Cally for et utsøkt kunstnerselskap med ordene: «Ja, her er Cally Monrad, ærlig og redelig datter av O. P. Monrad, prest og dikter, sønnedatter av den gamle filosof professor Monrad, Edmund og Hilda Neuperts niese — ja hu er Norges ektefødte datter. Er'u ikke fra Krestiania, Cally?»

Og Cally beseiret alle da hun til Johan Svendsens akkompagnement sang Svendsens «Violen», «En lysegrønn birk ved tjernet stod» med tekst av Callys far og musikk av Svendsen. Og så til slutt Neuperts deilige «Syng meg hjem».

Cally hadde adskillig å takke Rulle for, og på hans 70-årsdag kvad hun:

«Kjære fantastiske Rulle. Charmante jonglør. 70 bevegete år — og enn øker du farten. Fullblods artist. Besnærende nu som før. Qua impresario impresjonistisk i arten.

Lett dekadent og farlig. Litt fregner. Litt rød. (Åh — hvor jeg minnes ditt fippskjegg — og senere barten!) Sløret, opalfavet blikk med sugende glød, chick, raffineri — ja. Slik omtrent så du ut ved starten.»

Callys første store operarolle var Grethe i Humperdincks «Hans og Grethe» på Nationalteatret 1903. Her har hun sunget en rekke store operapartier, bl. a. Carmen, Eyredike i «Orfeus», «Madame Butterfly». Hun opptrådte også med stor suksess på Stockholmsoperaen. I årene 1909—11 var hun fast ansatt ved Hofoperaen i Berlin.

Også på Fahlstrøms Teater

gjestet hun flere ganger. Best av alt husker vi hennes Mimi i «La Boheme», en rolle som Alma Fahlstrøm sa «i særlig grad kledte hennes talent og skjønne stemme». En stor suksess oppnådde teatret med Sidney Jones operette «Geisha», hvor Cally Monrad feiret rene triumfer med sin Mimosa San. Erna Berg (senere Schøyen) hadde Molly-Pollys rolle og Hauk Aabel var Wun-Hi. Offenbachs «Den skønne Helena» med Cally i titelrollen hører også til teatrets lyseste minner.

Det er dem som mener at fru Monrad nådde enda høyere som romansesangerinne. Hun har da også gitt konserter over hele Norden og alltid var suksessen overveldende. Særlig var hun en fremragende tolker av Schuberts sanger.

I 1926 debuterte hun som skuespillerinne på Nationalteatret i Bernard Shaws drama «Jeanne d'Arc».

Etter å ha trukket seg tilbake som sangerinne viet hun seg til diktingen. Hun har utgitt romanen «Petju» og flere diktsamlinger.

Det falt nesten av seg selv at denne vår store sangerinne var blant dem som sluttet seg til Vidkun Quislings nasjonale bevegelse. Vi hadde de aller verste av kunstnerne med oss, et faktum som dagens venstreradikale voktere av kunsten i aller høyeste grad har fått i vrangstrupen og som de gjør alt for å fordreie og forfuske. De liker da heller ikke å bli minnet om at Cally Monrad var nasjonal og fedrelandsbevisst i farens stund, og hennes navn og innsats blir derfor ubønnhørlig undertrykt. Det er vel derfor kanskje ikke mange av dagens unge som vet hvem hun var, men engang vil det forhåpentlig lykkes modige mennesker å bryte igjennom det venstreradikale tåkeslør så sannhetens klare lys atter vil få skinne.

Det tjener liten hensikt å dvele ved Callys siste år. De var hårde og bitre for alle nasjonalsinnete kunstnere. Vi husker med harme beretningen om hvordan hun ble mishandlet og ydmyket under det politiske fangenskap, og vi tenker med sorg på hennes siste onde dager på Rikshospitalet i Oslo.

I ærbødig beundring vier vi dette lille portrett til hennes minne.

Relator

Tannlege

MARTIN KJELDAAS

Hansteensgt. 2

Tlf. 44 75 54

Den hemmelighetsfulle —

(Forts. fra side 5.)

Han sendte en lapp over bordet til meg. På den sto det 2 spørsmål.

Da 4. Brigade fra Voss vel var kommet til Fagernes i Valdres ble enkelte avdelinger sendt videre mot Etnadalen. Sent en kveld på Trondheim gård fikk jeg ordre fra Brigadesjefen, oberst Østbye (som hadde kvarter på Fagernes) om at jeg skulle være sjef for Brigadens angrepsgruppe: 2 kompanier, artilleri, en mitraljøseavdeling, sanitets- og sambandsavdeling. Neste dag skulle vi kjøre sydover til Randsfjorden og angripe den tyske hovedstyrke mot Valdres.

Jeg hadde ikke håndgranater, så da jeg fikk tenkt litt over det hele, tok jeg med engang telefon til Brigadesjefen og bad om å få fremsendt håndgranater. Obersten opplyste at de holdt på å lage håndgranater og de skulle bli ettersendt snarest mulig. — Jeg husker jeg lurte litt på om de kunne lage dem under de rådende forhold. Da krigen nå Østlandet var slutt og de norske offiserer var samlet på Grini, spurte jeg første dag jeg hilste på oberst Østbye: «Hvordan gikk det med de håndgranatene jeg ble lovet herr oberst?» Østbye slo meg på skulderen og sa: «Ja kaptein Sefland, hva sier man ikke i krig, når man ikke har det —»

Tilbake til undersøkelseskommissjonen. Jeg så på spørsmålene. Så sa jeg: Disse spørsmålene kan ikke besvares enkeltvis. Hvis herrene har rektangelkart F. 32 aust Nordre Land, så skal jeg få lov å gå over i krigsteateret og orientere om de faktiske forhold.

Disse kartene hadde de ikke. I min veske hadde jeg noen kart som jeg la på bordet. Dessuten hadde jeg med et kroki (kart) i stor målestokk: 1/3000 over det område jeg hadde operert i (fra Kronborg og nordover). Dette hengte jeg på veggen bak min stol.

Jeg gikk så frem og tilbake mellom stolen og kartet og holdt foredrag i ca. 1 1/2 time. Idet jeg grundig gjennomgikk slaget ved Odnes-Kronborg den 21. april 1940 som endte med en overveldende seier for oss — mens resten av våre motstandere trakk seg sydover forbi Fluberg. 3 gårdbrukere syd fra kom nordover til oss neste dag og de fortalte at tyskerne drev og kjørte hele natta med lastebiler sydover fra Kronborg og på planet lå fullt av soldater (falne og sårede?).

Jeg hadde slått ned kartet og forklarte bl. a. om en til-

SUNN VURDERINGSEVNE

Vi nevnte i siste nummer at de to israelske agentene som hadde brutt seg inn i huset til enken etter Gestapo-Müller, Daniel Gordon og Baruch Shur, ble idømt en bitte liten straff i Bundes-Tyskland, tre måneder hver. Men også dette var naturligvis bare rent formelt. Etter hva NATIONAL-ZEITUNG beretter er de to allerede sendt tilbake til sine oppdragsgivere i Israel. Og dette er ganske interessant å notere seg på bakgrunn av det vi vet om hvorledes det går tyskere som for eksempel kommer i skade for å «gjenopplive nazismen» ved å si «Heil Hitler!» Det omskolerte Tyskland har i sannhet en sunn vurderingsevne når det gjelder forbrytelser.

DE GAULLE OGSÅ ANTISEMITT!

En skal sannelig høre meg før ørene faller av! Nå

har den alltid påpasselige DAGBLADET-korrespondenten i Bundestyskland, Jon-Hjalmar Smith utnevnt de Gaulle også til antisemitt. Grunnen er at han i en pressekonferanse har stemplet Israel som angriperen i Midt-Østen. Nå har naturligvis ikke Smith suget angrepet på de Gaulle av eget bryst — det er bare når det gjelder tyskere han gjør det — men holder seg til en av moderkildene for heten ALLGEMEINE UNABHÄNGIGE JÜDISCHE WOCHENZEITUNG. Men akkurat når det gjelder de Gaulle med sin Rothschildregjering, hvorav halvparten er jøder, må vel bladet være litt på villspor? Det dreier seg vel knapt om antisemitisme, men snarere om en nødvendig konstatering av de faktiske forhold.

OG NÅR VI SNAKKER OM Vest-Tyskland og den tapre DAGBLADET-korrespon-

baketrekning. Jeg fikk en natt av Brigadesjefen ordre om snarest mulig å komme meg nord om Randsfjorden. Ved nordenden av Randsfjorden kommer en vei fra øst. De norske avdelinger som opererte øst for oss — øst Landåsen — var blitt opprevet og drevet nordover. Jeg hadde ingen forbindelse med dem, men Brigaden var nok orientert og engstelig for at tyskerne skulle falle meg i ryggen ved nordenden av Randsfjorden. Derfor tilbaketrekningens orden.

Jeg gikk ned til stolen og skulle sette meg. Jeg hadde ikke fortalt at jeg da hadde fått ordre om tilbaketrekning av brigadesjefen. Lagdommer Solem la sitt hode litt på skrå, stirret intenst på meg og sa: «De tok ikke den tilbaketrekningen for å hjelpe tyskerne da?»

Jeg har aldri blitt mer forarget. Jeg satte et skarpt blikk på Solem og sa i det jeg ble stående ved stolen: «Jeg skal si Dem en ting, herr lagdommer Solem. Vi norske offiserer som 9. april 1940 fikk Norges skjebne og det norske folks ve og vel kastet over på våre skuldre fra de fallerte politikere, vi hadde ganske andre ting å tenke på enn «jvelskap». Med det samme jeg hadde kjørt i Solem denne sats, kastet jeg et blikk på oberst Schiøtz som smilte et fornøyet smil. Samtidig bestemte jeg meg for å bli stående og stirre på Solem. Først da Solem endelig senket sitt

stirrende blikk på meg, satte jeg meg. Solem spurte ikke mer den kveld.

Kommandør Askim kom med et spørsmål som røpet liten kjennskap til landkrigstaktikk. Jeg forklarte ham at kommer man oppi en uheldig situasjon, gjelder det ved forflytninger og ofte svært hurtige sådanne å skape en ny og for egne avdelinger bedre situasjon. Stor bevegelse er meget viktig i landkrigsteknikken i vårt lende.

Etter at jeg hadde forklart noen situasjoner i Etnadalen, spurte major Holtermann: «Hvorfor prøvde De ikke Etnadalen?» Jeg svarte: «Bevare meg vel. Vi har da vært lenge i Etnadalen nu». Et par medlemmer så på ham og smilte. De andre hadde da klart å følge med. Tilslutt spurte Solem om noen av medlemmene hadde mer å spørre om. Men ingen meldte seg — og jeg ble bukket ut.

Et par dager etter jeg var kommet hjem til Nordfjord, fikk jeg brev fra kommisjonen. De sendte det hele stenografisk referat og forklarte at det kunne være vanskelig å få med alt i et kort møte — og ba meg eventuelt å føye til — om det skulle være noe jeg hadde glemt. Endel detaljer om visse situasjoner føyet jeg til og sendte det hele tilbake.

Da krigen var slutt på Østlandet, ble de norske offiserer som hadde kjempet der, sendt på Grini. Vi ble høflig og pent behandlet. Det var interessant

denten der, så går han også løs på den vesttyske høyesterett som har våget å avvise et erstatningskrav mot Heinkel-verkene fra en Sachsenhausenfange som ville ha erstatning for at han hadde mattet arbeide ved Heinkel-verkene i sin fangetid. I likhet forøvrig med så mange andre fanger, også fra Norge. (Og også i Norge — etter 1945) Fangen hadde vunnet saken ved de lavere retter, men høyesterett fant at kravet var foreldet. Smith finner det «eiendommelig nok» at den vesttyske regjering opptrådte i saken på Heinkelverkens side. Saken er ellers innanket for den såkalte forfatningsdomstolen med krav om at høyesterettskjennelsen må bli kjent grunnlovstridig.

«ENGELSKE» TILSTANDER I SVERIGE

I vårt naboland, hvor propagandaen i en årrekke har tatt sikte på at svenske kvin-

ner skulle fordrive sitt eget foster og heller adoptere et u-barn, begynner nu resultatene å vise seg så smått, skal man dømme etter opplysninger fra det svenske instituttet for opinionsundersøkelser. Forholdet mellom de «bærende» og «tærende» aldersgrupper røper en for Sverige katastrofal tendens i årene som kommer. Frem til 1980 vil antallet menn over 65 og kvinner over 60 år øke med 35 pst. I det samme tidsrum vil hele befolkningstilveksten, 12 pst., utelukkes å falle på de uaktive årsklasser (barn og oldinger). Og hva verre er, de produktivt virksomme årsklasser vil komme til å minske, selv uttrykt i absolutte tall. Fasiten vil i 1980 være at 18 pst. av svenskene vil ha fylt 65 år og mer.

Selv ikke det forhold at kvinnen i stor utstrekning er «frigitt» fra hjemmets plikter og «tilpasset» industrien, har kunnet forhindre en omfattende import av «gjestearbeidere», forat hjulene skulle holdes i gang. Disse samme minoritetssvenskene, som de kalles, får etter hvert svensk statsborgerskap, og vil sannsynligvis utgjøre 10—15 pst. av den svenske velgermassen allerede i begynnelsen av 1970-årene. Og med den ganske annerledes innstilling disse menneskene har til spørsmålet om barnerike familier, kan svenskene alt nu se frem til den dagen da det blir aktuelt med en Forening til svenskhetens bevarelse i Sverige. For tiden har man en slig gjeldende for utlandet.

Jon Sefland
kaptein

«Norges fortsatte krig»

(Forts. fra side 1.)

menige står uttrykkelig: **Krigen er slutt!**

Jeg gjentar med ettertrykk: **KRIGEN ER SLUTT!** Og vil nok en gang understreke at statsminister Nygaardsvold 5. juli 1940 underrettet offentligheten om at der hverken var krig de facto eller de jure etter den betingelsesløse kapitulasjon 10. juni 1940 da han telegraferte til Sverige: **Krigen er slutt**

Peer Gynts ætt og etterkommere i liknelse av en hankeløs knapp møter nå knappestøperen for tredje gang. Knappens ubrukelighet er klar for alle som i interessebetonet erindringsforskyvning laget den falske myte om den stedsevarende krig hvis man da ikke har ment krigen mellom Colban og Benjamin Vogt i Londons katakomber! **Hans Egede Nissen**

Arkitekt

HUSTAD

Bærumsvn. 5 — Ø. Ullern
Telefon 55 61 29 — Oslo

FOLK OG LAND

Kierschowsgt. 5, Oslo 4
Telefon 37 76 96
Boks 3214 - Sagene

Ekspedisjonstid: Tirsdag til fredag fra kl. 10 til kl. 15. Mandag og lørdag holdes kontorene stengt.

Redaktør Melsom kan bare påregnes truffet etter forutgående avtale.

Abonnementspriser:

Kr. 40,— pr. år, kr. 20,— pr. halvår i Skandinavia
Utlandet kr. 25,— pr. halvår. I nøytralt omslag innenlands: Kr. 50,— pr. år, kr. 25,— pr. halvår.

Løssalg kr. 1,50.

Bruk postgironr: 16 460.

Utgiver A/S Folk og Land
Viking Boktrykkeri